

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/30/2022
Identifikačné číslo spisu:	8721010232
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8721010232.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a členov senátu JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí konanom 24. augusta 2022 v Bratislave, v trestnej veci obvineného G. L. pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. d) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, o dovolaní obvineného G. L. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4To/20/2021 z 13. septembra 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného G. L. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 8T/21/2021 z 1. júla 2021, bol obvinený G. L. uznaný za vinného pre zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. d) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona na skutkovom základe, že

- v čase okolo 20:00 hod. dňa 11. novembra 2020 začali búchať a kopat' do vchodových dverí rodinného domu na ul. T. č. XXX/X v D., kde G. O., nar. v roku XXXX, ktorá je spoluvlastníkom uvedeného rodinného domu a má v ňom aj trvalé bydlisko, pootvorila vchodové dvere a G. L. s A. L. sa dožadovali vstupu do domu, pričom G. O. ich do domu nechcela pustiť a poslala ich preč, kde v čase, keď táto chcela zatvoriť vchodové dvere, G. L. a A. L. silou, napriek jej nesúhlasu a odporu, dvere pretlačili a neoprávnene vnikli do rodinného domu, kde ich G. O. v kuchyni opätovne vyzvala, aby z domu odišli, na čo nereagovali a G. L. ju rukou chytil pod krk, následkom čoho G. O. spadla na zem, avšak týmto konaním jej neboli spôsobené žiadne zranenia, následne G. O. vyšla z domu za účelom privolania pomoci, kde potom ako sa G. O. vrátila do domu a oznámila obžalovaným, že zavolała políciu, tak G. L. a A. L. z domu odišli, pričom obaja obvinení vedeli, že poškodená je osobou vyššieho veku.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 194 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 5 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 5 a 1 (päť a pol) roka, na výkon ktorého ho zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

Krajský súd v Prešove rozsudkom, sp. zn. 4To/20/2021 z 13. septembra 2021, na podklade odvolania obžalovaného zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku rozsudok okresného súdu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku G. L. uznal za vinného pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. d) Trestného zákona, spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na skutkovom základe, že

- v čase okolo 20:00 hod. dňa 11. novembra 2020 začali búchať a kopat' do vchodových dverí rodinného domu na ul. T. č. XXX/X v D., kde G. O., nar. v roku XXXX, ktorá je spoluvlastníkom uvedeného rodinného domu a má v ňom aj trvalé bydlisko, pootvorila vchodové dvere a G. L. s A. L. sa dožadovali vstupu do domu, pričom G. O. ich do domu nechcela pustiť a poslala ich preč, kde v čase, keď táto chcela zatvoriť vchodové dvere, G. L. a A. L. silou, napriek jej nesúhlasu a odporu, dvere pretlačili a neoprávnene vnikli do rodinného domu, kde ich G. O. v kuchyni opätovne vyzvala, aby z domu odišli, na čo nereagovali a G. L. ju rukou chytil pod krk, následkom čoho G. O. spadla na zem, avšak týmto konaním jej neboli spôsobené žiadne zranenia, následne G. O. vyšla z domu za účelom privolania pomoci, kde potom ako sa G. O. vrátila do domu a oznámila obžalovaným, že zavolała políciu, tak G. L. a A. L. z domu odišli, pričom obaja obvinení vedeli, že poškodená je osobou vyššieho veku.

Za to súd obvinenému G. L. uložil podľa § 194 ods. 2 Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, na výkon ktorého obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

V tejto trestnej veci podal obvinený G. L. dovolanie z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V písomnom odôvodnení dovolania obvinený uviedol, že boli porušené základné postuláty, na základe ktorých je postavené trestné konanie, a to primárne základné zásady upravujúce trestné konanie, vymedzené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, a to § 2 ods. 10, ods. 11, ods. 12 Trestného poriadku, § 34 Trestného poriadku. Navrhol vykonať výsluch svedkyne Y. W. ako priamej svedkyne nachádzajúcej sa na mieste spáchania skutku, čo by odstránilo rozpory v konaní, pričom okresný súd tento návrh zamietol a neobjasnil dôvod, na základe ktorého by nepovažoval za potrebné vykonať výsluch svedkyne Y. W.. Rozhodujúcim kritériom na hodnotenie dôkazov je vnútorné presvedčenie, a to sa má zakladať na starostlivom zvážení všetkých okolností prípadu. S uvedenou argumentáciou okresného súdu sa stotožnil aj odvolací súd, ktorý konštatoval, že nepovažoval výsluch svedkyne za potrebný vzhľadom na to, že skutok bol dostatočne preukázaný ostatnými vykonanými dôkazmi, pričom uvedená svedkyňa popísala priebeh skutku v podaní, ktoré bolo predložené odvolaciemu súdu prostredníctvom obhajoby, ktoré odvolací súd na verejnom zasadnutí prečítal ako listinný dôkaz. Práve výsluchom uvedenej svedkyne mohol a mal byť náležite zistený skutkový stav a to bez dôvodných pochybností. Je zarážajúce, že vina je založená výlučne na výpovedi poškodenej, ktorá trpí demenciou a na skutok si nepamätá. Existencia jediného dôkazu, ktorý bol získaný výsluchom svedkyne, nesmie byť jediným podkladom pre vyslovenie viny. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok okresného súdu a prikázal okresnému súdu, aby vec opätovne prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa písomne vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad a uviedol, že skutkový stav bol v predmetnej veci dostatočne zistený. V trestnom konaní neboli nijakým spôsobom porušené práva obvineného. Výsledky vykonaného dokazovania tvoria ucelený celok priamych aj nepriamych dôkazov, z ktorých bez akýchkoľvek pochybností možno vyvodiť záver, že obvinený spáchal skutok, ktorý mu bol kladený za vinu. Výsluch svedkyne Y. W. nebol potrebný, pretože spáchanie skutku bolo dostatočne preukázané ostatnými vykonanými dôkazmi, najmä výpoveďou poškodenej, svedka W. D. a prepisom záznamu z hovoru linky 158, lekárskou správou poškodenej a znaleckým posudkom z odboru psychológie. Navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytykaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012 - I.).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

Dovolací súd posudzujúc dovolanie obvineného G. L. v uvedených intenciách konštatuje, že dovolanie bolo podané z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, právo na obhajobu v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu sa chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby alebo bolo porušené iné jeho obhajobné právo, ktoré (porušenie) z pohľadu svojho negatívneho následku na postavení obvineného atakuje právo na spravodlivý proces, v dôsledku čoho aj samotný výsledok jeho trestného stíhania, odrážajúc sa v meritórnom rozhodnutí, je neudržateľný.

K námietke obvineného, že súdy nevyhoveli jeho návrhom na doplnenie dokazovania, je potrebné uviesť, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na vykonanie dôkazov môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu. Stane sa tak vtedy, ak súd nevysvetlí zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť vykonania alebo doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu. Len v takom prípade by bolo možné konštatovať porušenie práva na obhajobu obvineného, ako dôsledku nevysporiadania sa s dôvodmi odmietnutia vykonania ním navrhnutého dôkazu (resp. dôkazov) v kontexte ustanovení § 168 ods. 1 a § 272 ods. 3 Trestného poriadku.

V danom prípade sa však odvolací súd zaoberal dôvodmi odmietnutia navrhovaného dôkazného prostriedku (vykonanie výsluchu svedkyne Y. W.), toto aj náležite odôvodnil (str. 10 rozsudku odvolacieho súdu) a to hlavne z dôvodu existencie ostatných vykonaných dôkazov, ktoré usvedčovali obvineného zo spáchania trestného činu a súd sa tak vysporiadal aj s obhajobou obvineného. Takýto postup súdu (pri odmietnutí návrhov obvineného) je obhájitelný (v zmysle § 168 ods. 1 Trestného poriadku) aj s poukazom na iné vo veci vykonané dôkazy, ktoré vyhodnotil v odôvodnení jeho rozsudku.

S poukazom na vyššie uvedené tak možno dôvodne vysloviť záver, že postupom vo veci konajúcich súdov, ktorý obvinený v dovolaní namietal, nedošlo k porušeniu jeho práva na obhajobu.

Na podklade vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade dovolaním namietaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku naplnený nebol, a preto najvyšší súd dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí uznesením odmietol.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.